

Käsihygieniaterveydenhuollossa

Käsien välityksellä tapahtuva kosketustartunta on tavallisin tartuntareitti hoitolaitoksissa. Mikrobit siirtyvät henkilökunnan käsien välityksellä potilaasta toiseen, ellei tartuntareittiä katkaista. Käsihygieniaterveydenhuollossa on näyttöön perustuvaa ja tärkein hoitoon liittyviä infektioita ehkäisevä toimenpide. Käsihygieniaterveydenhuollossa ja soveltuviin käsihygieniatuotteisiin ohjataan eurooppalaisilla standardeilla EN 1499:2013 ja EN 1500:2013.

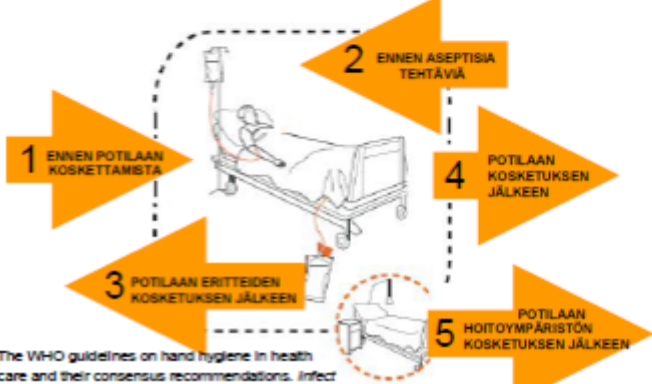
Uusia työntekijöitä, opiskelijoita, potilaita ja vierailijoita opastetaan yksiköissä käsihygieniaterveydenhuollossa. Sairaala- ja laitospäässä on tärkeää, että kaikki toimivat yhdenmukaisesti ja ovat tietoisia tartuntareittien katkaisun tärkeydestä. Sormukset ja käsikorut estävät käsien tehokasta puhdistumista ja desinfiointia, joten niiden käyttö on terveydenhuolto- ja hoitolaitostyössä kielletty. Keinomateriaalien kuten rakenne- ja geelikynsien käyttö on kiellettyä. Kynsilakan käyttö ei myöskään ole sallittua, koska sen pinta kerää mikrobeja ja vaikeuttaa desinfiointia.

Käsihygieniaterveydenhuollossa

KÄSIEN DESINFEKTIO KÄSIHUUhteella

- töihin tultaessa ja pois lähettäessä
- yksikköön tultaessa ja sieltä poistuttaessa
- aina välittömästi ennen potilaskontaktia
- aina välittömästi potilaskontaktin jälkeen
- potilaan kosketelemien välineiden koskettelun jälkeen
- ennen uusia työvaiheita ja eri työvaiheiden jälkeen
- siirryttäessä saman potilaan hoidossa nk. likaiselta alueelta puhtaalle
- ennen toimenpiteitä ja niiden jälkeen
- ennen suojainten pukemista
- suojainten riisumisen jälkeen esimerkiksi suunenäsuojuksen riisumisen jälkeen tai suojakäsineiden riisumisen jälkeen

Käsihygieniaterveydenhuollossa – 5 kriittistä kohtaa

KÄSIEN HUUHTELU VEDELLÄ
- kun käsihuuhte on kerrostunut käsiin ja kädet tuntuvat tahmeilta

KÄSIEN SAIPPUVESIPESU
- kun kädet ovat näkyvästi likaiset
- kun on ripulitauti
- WC:ssä käynnin jälkeen

The WHO guidelines on hand hygiene in health care and their consensus recommendations. Infect Control Hosp Epidemiol 2009; 30: 611-622.

Käsien desinfiointi

Käsien desinfiointiin käytetään alkoholipohjaista käsihuhdetta. Kuiville käsille hierotaan kaksi annosta (3-5 ml) käsihuhdetta niin, että koko käsien alue, myös sormien päät ja välit, kynsien aluset ja peukalot desinfioidaan. Kädet hierotaan kuivaksi asti (20-30 sekuntia).

Annostele runsaasti käsihuhdetta kuiviin käsiin.
Upota sormenpäät huuhdeliuokseen.

Upota toisen käden sormenpäät huuhdeliuokseen

Levitä huuhte joka puolelle käsiä.

Huomioi sormien välit.

Huomioi molemmat peukalot.

Hiero kunnes kädet ovat kuivat.

Käsihuhdetta voidaan käyttää automaattiannostelijoista tai kertakäyttöisistä annostelijoista. Käsihuhdeannostelijoita pitää olla riittävästi, tarkoituksenmukaisesti ja näkyvästi sijoitettuina eri yksiköissä: sisäänkäyntien yhteydessä, kanslioissa ja hoituhuoneissa. Potilashuoneissa annostelija pitää olla jokaisella potilaspaikalla.

Käsien saippua-vesipesu

Kädet pestään vain niiden ollessa näkyvästi likaiset tai jos on ripulitautia. Ripulitaudin aiheuttajana voi olla esimerkiksi norovirus tai **Clostridium difficile**, joihin alkoholipohjainen huuhte ei tehoa tai tehoaa huonosti. Käsien saippua-vesipesusta huolimatta kädet tulee aina myös desinfioida käsihuhdeella.

Pesuun käytetään nestemäistä saippuavalmistetta, joka ei sisällä desinfiivia aineita. Kädet kostutetaan huolellisesti haalealla vedellä ja hierotaan saippuavalmistetta vähintään 30 sekuntia. Pesun jälkeen kädet kuivataan huolellisesti käsipaperilla.

Käsien huuhtelu vedellä

Kädet huuhdellaan vedellä, kun käsihuhde on kerrostunut käsiin ja kädet tuntuvat tahmeilta. Kädet huuhdellaan haalealla vedellä 10–15 sekuntia ja kuivataan huolellisesti käsipaperilla.

Käsien hoito

Alkoholipohjaisessa käsihuhteessa on iholle jäävää, ihoa hoitavaa glyserolia, öljyä ja muuta hoitavaa ainetta, joten käsien iho pysyy paremmassa kunnossa kuin käyttämällä vesipesua ja saippuaa. Käsien ihon kunnosta on huolehdittava lisäksi käyttämällä ihovoiteita. Mikrobit kiinnittyvät terveeseen ja sileäpintaiseen ihoon huonommin kuin kuivaan ihoon. Ihon puhdistaminen on helpompaa kun iho on terve. Terveet kynsinauhat ja lyhyet kynnet auttavat hyvän käsihygienian toteutumisessa. Terve, ehjä iho on myös paras suoja tartunnanaiheuttajia kohtaan. Käsien ihon kuntoon liittyvissä mahdollisissa ongelmissa suositellaan yhteydenottoa työterveyshuoltoon.